EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 11 22
COM(2023) 722 final

2023/0408 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijų, kurių Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo Šalių susitikimo trečiajame posėdyje

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO DALYKAS

Šis pasiūlymas teikiamas dėl sprendimo, kuriuo nustatomos pozicijos, kurių Sąjungos vardu turi būti laikomasi Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo Šalių susitikimo trečiajame posėdyje, kuris vyks 2023 m. lapkričio 27–30 d. Panamoje.

2. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2.1. Protokolas dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo

Protokolas dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo (toliau – Protokolas) yra Pasaulio sveikatos organizacijos tabako kontrolės pagrindų konvencijos (toliau – Konvencija) protokolas. Protokolu siekiama panaikinti visų formų neteisėtą prekybą tabako gaminiais taikant priemonių, kurių turi imtis šalys, bendradarbiaudamos tarpusavyje, rinkinį – tai visuotinis pasaulinės problemos sprendimas. Protokolas buvo parengtas reaguojant į augančią neteisėtą prekybą tabako gaminiais, dažnai tarpvalstybiniu mastu, dėl kurios prarandamos didelės valdžios sektoriaus pajamos ir kartu prisidedama prie tarptautinės nusikalstamos veiklos finansavimo. Jis įsigaliojo 2018 m. rugsėjo 25 d.

Sąjunga ir 18 valstybių narių yra Konvencijos šalys[1].

2.2. Šalių susitikimas

Šalių susitikimas (toliau – MOP) yra Protokolu įsteigtas organas, kurio užduotis – reguliariai peržiūrėti Protokolo įgyvendinimą ir priimti sprendimus, būtinus veiksmingam jo įgyvendinimui skatinti. MOP gali priimti Protokolo pakeitimus. Šiuo tikslu MOP, be kita ko, skatina keistis informacija ir padėti stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą kovojant su neteisėta prekyba tabako gaminiais. MOP taip pat priima reguliarias Konvencijos įgyvendinimo ataskaitas.

Eiliniai MOP posėdžiai rengiami kas dvejus metus. Pagal MOP darbo tvarkos taisykles Konvencijos sekretoriatas (toliau taip pat – sekretoriatas) remia Konvencijos ir Protokolo darbą. Preliminarią darbotvarkę ir kitus patvirtinamuosius dokumentus (dažnai su sprendimų projektais) dėl kiekvieno darbotvarkės punkto jis turėtų pateikti Šalims ne vėliau kaip likus 60 dienų iki MOP susitikimo pradžios[2]. MOP sprendimai biudžeto ir finansų klausimais priimami bendru sutarimu. Priimant visus kitus sprendimus, reikėtų dėti visas pastangas, kad susitarimas būtų pasiektas bendru sutarimu. Kraštutiniu atveju sprendimai esminiais klausimais priimami dalyvaujančių ir balsuojančių Šalių trijų ketvirtadalių balsų dauguma, o sprendimai dėl procedūrinių klausimų turėtų būti priimami dalyvaujančių ir balsuojančių Šalių balsų dauguma.[3].

2.3. Aktai, kuriuos numatoma priimti Šalių susitikimo trečiajame posėdyje

[1] 2016 m. birželio 17 d. Tarybos sprendimas (ES) 2016/1749 dėl Pasaulio sveikatos organizacijos tabako kontrolės pagrindų konvencijos Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo sudarymo Europos Sąjungos vardu, išskyrus jo nuostatas, kurioms taikoma Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo trečiosios dalies V antraštinė dalis, OL L 268, 2016 10 1, p. 1.

[2] Šalių susitikimo darbo tvarkos taisyklių (Protokolas) 8 taisyklė.

[3] Šalių susitikimo darbo tvarkos taisyklių (Protokolas) 50 taisyklė.

Numatoma, kad 2023 m. lapkričio mėn. trečiajame posėdyje (toliau – 3-iasis MOP) MOP aptars ir priims sprendimus dėl galimų MOP darbo tvarkos taisyklių pakeitimų ir dėl sekretoriato vadovo skyrimo tvarkos.

3. POZICIJOS, KURIŲ TURI BŪTI LAIKOMASI SĄJUNGOS VARDU

Numatoma, kad MOP priims tam tikrus sprendimus, kurie laikomi „teisinę galią turinčiais sprendimais“, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 9 dalyje.

Atsižvelgdama į numatomą diskusiją dėl galimų MOP darbo tvarkos taisyklių pakeitimų, Sąjunga turėtų pritarti pakeitimams, kuriais siekiama supaprastinti darbą MOP, organizuoti virtualius MOP posėdžius ir aiškiau apibrėžti MOP biuro dalyvavimą skiriant Konvencijos sekretoriato vadovą, taip pat pakeitimui, kuriuo numatoma galimybė prireikus paskirti laikinai einantį sekretoriato vadovo pareigas. Be to, Sąjunga turėtų pasiūlyti pratęsti laikotarpį, per kurį sekretoriatas turi išplatinti oficialius konferencijos dokumentus, iki 120 dienų, o ypatingos svarbos dokumentų atveju – bent 90 dienų iki MOP pradžios, vietoj dabartinių 60 dienų. Tai padės tinkamai parengti Sąjungos pozicijas ateityje.

Kalbant apie sekretoriato vadovo skyrimą, Sąjunga turėtų remti sekretoriato vadovo atrankos ir skyrimo proceso tobulinimą,[4] kuris visų pirma apima vieno kadencijos atnaujinimo procesą laikantis objektyvių veiklos rezultatų kriterijų. Atsižvelgdama į tai, Sąjunga taip pat turėtų remti kandidatų į sekretoriato vadovo pareigas atrankos kriterijų, įskaitant su Protokolu susijusius aspektus, tobulinimą.

Šias pozicijas gali reikėti toliau tikslinti koordinavimo vietoje metu MOP trečiajame posėdyje, atsižvelgiant į kitų Šalių pozicijas ir susijusius pokyčius tame MOP, taip pat į 2023 m. lapkričio 20–25 d. Konvencijos šalių konferencijos (COP) priimtus sprendimus.

4. TEISINIS PAGRINDAS

4.1. Procedūrinis teisinis pagrindas

4.1.1. Principai

SESV 218 straipsnio 9 dalyje numatytas sprendimų, kuriais „nustatomos pozicijos, kurios Sąjungos vardu priimamos susitarimu įsteigtame organe, kai tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus, išskyrus aktus, papildančius arba pakeičiančius susitarimo institucinę struktūrą“ priėmimas.

Sąvoka „teisinę galią turintys aktai“ apima aktus, turinčius teisinę galią pagal aptariamą organą reglamentuojančias tarptautinės teisės normas. Ji taip pat apima priemones, kurios nėra privalomos pagal tarptautinę teisę, tačiau „*gali stipriai paveikti Sąjungos teisės akto leidėjo priimamų teisės aktų [...] turinį*“[5].

4.1.2. Taikymas aptariamuoju atveju

MOP yra susitarimu, t. y. Protokolu dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo, įsteigtas organas.

---

4 Procedūra nustatyta sprendimais FCTC/COP8(8) ir FCTC/MOP1(12).

5 2014 m. spalio 14 d. Sprendimo byloje *Vokietija prieš Tarybą* (OIV), C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 punktai.

Tam tikri aktai, kuriuos tikimasi priimti per trečiąjį MOP posėdį, yra teisinę galią turintys aktai, nes jie yra privalomi arba gali stipriai paveikti Sąjungos teisės aktų turinį.

Numatomas sprendimas, susijęs su galimais MOP darbo tvarkos taisyklių pakeitimais, yra teisinę galią turintis aktas dėl Darbo tvarkos taisyklių privalomo pobūdžio ir dėl to, kad MOP yra organas, turintis sprendimų priėmimo įgaliojimus pagal Protokolą[6]. MOP darbo tvarkos taisyklių pakeitimai Protokolo šalims (taigi ir Sąjungai) būtų privalomi tokiu būdu, kuris būtų lygiavertis pagrindiniam Susitarimui.

Numatomas sprendimas, susijęs su sekretoriato vadovo skyrimo procedūros pakeitimu, taip pat yra teisinę galią turintis sprendimas. Pirma, sekretoriato vadovo funkcijos neapsiriboja vien administracinėmis funkcijomis: jos apima ir įtaką Protokolo politikai ir esminiam darbui. Todėl sekretoriato vadovo paskyrimas būtų teisinę galią turintis sprendimas, kaip apibrėžta SESV 218 straipsnio 9 dalyje. Ši išvada taip pat taikoma MOP sprendimams, kuriais iš dalies keičiama sekretoriato vadovo skyrimo procedūra, kurią sudaro organizacinio pobūdžio sprendimai, darantys poveikį sprendimų priėmimo procesui dėl teisinę galią turinčių sprendimų (t. y. susijusių su sekretoriato vadovo paskyrimu).

Numatomais aktais susitarimo institucinė struktūra nepapildoma ir nekeičiama.

Kadangi laikoma, kad šie du sprendimai, kurie, kaip tikimasi, bus priimti trečiajame MOP posėdyje, turi teisinę galią, siūlomo Tarybos sprendimo, kuriuo nustatomos Sąjungos pozicijos trečiajame MOP posėdyje dėl šių dviejų darbotvarkės punktų, tinkamas procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 9 dalis.

4.2. Materialinis teisinis pagrindas

4.2.1. Principai

Sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį materialinis teisinis pagrindas pirmiausia priklauso nuo numatomo akto, dėl kurio Sąjungos vardu nustatoma pozicija, tikslo ir turinio. Jeigu numatomu aktu siekiama dviejų tikslų arba jį sudaro dvi dalys ir jeigu vieną iš tų tikslų ar dalių galima laikyti pagrindiniu tikslu arba pagrindine dalimi, o kita dalis ar kiti tikslai yra tik papildomi, sprendimas pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį turi būti grindžiamas tik vienu materialiniu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar svarbesnis tikslas arba dalis. Jei numatomas aktas yra organizacinio pobūdžio, sprendimo, kuriuo nustatoma Sąjungos pozicija, materialinis teisinis pagrindas iš esmės turėtų būti toks pat kaip Tarybos sprendimo dėl susitarimo, kuriuo įsteigtas organas, sudarymo teisinio pagrindo.

4.2.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Pagrindiniai Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo tikslai ir turinys yra susiję su įvairiomis viena kitą papildančiomis sritimis, t. y. vidaus rinka, visų pirma su laisvu akcizais apmokestinamų prekių judėjimu, išorės prekyba ir bendra prekybos politika, taip pat muitinių bendradarbiavimu. Atsižvelgiant į tai, kad numatomas aktas yra organizacinio pobūdžio, siūlomo sprendimo materialiniai teisiniai pagrindai yra SESV 33, 113, 114 ir 207 straipsniai, kurie yra tie patys materialiniai teisiniai pagrindai, kaip 2016 m. birželio 17 d. Tarybos sprendimo (ES) 2016/1749 dėl Pasaulio sveikatos organizacijos tabako kontrolės pagrindų konvencijos Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo sudarymo Europos Sąjungos vardu materialiniai teisiniai pagrindai, išskyrus to

[6] Žr. 2.2 skirsnį.

sprendimo nuostatas, kurioms taikoma Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo trečiosios dalies V antraštinė dalis.

4.3. Išvada

Siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turėtų būti SESV 33, 113, 114 ir 207 straipsniai kartu su SESV 218 straipsnio 9 dalimi.

2023/0408 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijų, kurių Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo Šalių susitikimo trečiajame posėdyje

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos

33, 113, 114 ir 207 straipsnius kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) remdamasi Tarybos sprendimu 2016/1749[1] Sąjunga sudarė Protokolą dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo (toliau – Protokolas), kuris įsigaliojo 2018 m. rugsėjo 25 d.;

(2) pagal Protokolo 33 straipsnio 5 dalį Šalių susitikimas (MOP) gali priimti sprendimus, būtinus veiksmingam Protokolo įgyvendinimui skatinti;

(3) numatoma, kad 2023 m. lapkričio 27–30 d. vyksiančiame trečiajame posėdyje MOP priims tam tikrus teisinę galią turinčius aktus. Todėl pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį tikslinga nustatyti pozicijas, kurių Sąjungos vardu turi būti laikomasi trečiajame MOP posėdyje;

(4) kad būtų galima tinkamai parengti ir pristatyti Sąjungos pozicijas, Sąjunga turėtų pasiūlyti MOP darbo tvarkos taisyklių pakeitimą, pagal kurį būtų reikalaujama, kad Sekretoriatas išplatintų oficialius posėdžio dokumentus likus ne daugiau kaip 120 dienų iki kiekvieno posėdžio pradžios;

(5) siekdama supaprastinti MOP darbą ir organizuoti virtualius MOP posėdžius, taip pat numatyti galimybę paskirti laikinai einantį Sekretoriato vadovo pareigas, Sąjunga taip pat turėtų pritarti siūlomiems MOP darbo tvarkos taisyklių pakeitimams, kuriais siekiama šių tikslų;

(6) Sąjunga turėtų remti Konvencijos sekretoriato vadovo atrankos ir skyrimo proceso tobulinimą, kuris visų pirma apima vieno kadencijos atnaujinimo proceso supaprastinimą laikantis objektyvių veiklos rezultatų kriterijų,

[1] 2016 m. birželio 17 d. Tarybos sprendimas (ES) 2016/1749 dėl Pasaulio sveikatos organizacijos tabako kontrolės pagrindų konvencijos Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo sudarymo Europos Sąjungos vardu, išskyrus jo nuostatas, kurioms taikoma Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo trečiosios dalies V antraštinė dalis, OL L 268, 2016 10 1, p. 1.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Pozicijos, kurių Sąjungos vardu turi būti laikomasi Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo Šalių susitikimo trečiajame posėdyje, atitinka šio sprendimo priedą.

2 straipsnis

Atsižvelgdami į pokyčius, įvykusius Protokolo dėl neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo Šalių susitikimo trečiajame posėdyje ir dešimtajame Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvencijos šalių konferencijos posėdyje, Sąjungos atstovai, pasikonsultavę su valstybėmis narėmis koordinavimo susitikimuose vietoje, gali pritarti 1 straipsnyje nurodytų pozicijų tikslinimui be papildomo Tarybos sprendimo.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė